18/04/2023

Enciclica de Paști a Patriarhului Ecumenic: Euharistia este legată ființial de Învierea lui Hristos

„Sfânta Euharistie ne duce la Golgota nu pentru a rămâne acolo, ci pentru a putea fi conduși prin cruce spre slava pururea strălucitoare a Împărăției lui Dumnezeu”, transmite Patriarhul Ecumenic Bartolomeu în Pastorala de Paști 2023.

Text integral:

Bartolomeu,
Prin mila lui Dumnezeu Arhiepiscop al Constantinopolului – Noua Romă și Patriarh Ecumenic

Către plenitudinea Bisericii,
Har, pace și milă de la Hristos cel Înviat și Slăvit

Preacinstiți frați ierarhi,
Preaiubiți fii și fiice,

Ajungând, cu ajutorul harului dumnezeiesc, întru tot mântuitoarea Înviere a Domnului, prin care a fost desființată puterea morții și porțile raiului s-au deschis întregului neam din Adam, vă transmitem tuturor urări pascale și salutarea festivă din inimă, strigând „Hristos a înviat”, care adduce bucurie lumii.

În toate dimensiunile ei, viața Bisericii este revigorată de bucuria nespusă a Învierii. „Experiența Învierii” este mărturisită de nevoințele Sfinților și Martirilor pentru credință, precum și de viața liturgică și sacramentală, proclamarea Evangheliei „până la marginile lumii”, evlavia și spiritualitatea credincioșilor, iubirea lor jertfelnică și conduita creștină, de așteptarea unei lumi în care „moarte nu va mai fi, nici plângere, nici strigăt, nici durere nu vor mai fi” (Apocalipsa 21:4).

În Înviere și prin aceasta, toate se află în mișcare spre desăvârșirea lor în Împărăția lui Dumnezeu. Acest parcurs eshatologic a oferit mereu creștinilor ortodocși un dinamism și o perspectivă. În pofida celor vestite împotrivă, din cauza orientării

eshatologice a vieții sale, Biserica nu a făcut niciodată compromisuri înaintea prezenței răului în toate formele ei de manifestare în lume. Nici nu a negat realitatea durerii și a morții. Nici nu a ignorat ambiguitatea lucrurilor omenești. Și niciodată nu a considerat lupta pentru o lume mai dreaptă ca ceva străin misiunii sale.

Totuși, Biserica a știut mereu că durerea și crucea nu sunt realitatea ultimă. Chintesența trăită a vieții creștine este convingerea că, prin cruce și prin „poarta îngustă", suntem călăuziți spre Înviere.

Această credință se reflectă în faptul că nucleul vieții bisericești, Dumnezeiasca Euharistie, este legată ființial de Învierea lui Hristos. În tradiția ortodoxă, după cum sublinia Mitropolitul Ioan de Pergam, de veșnică pomenire, Dumnezeiasca Euharistie „este plină de bucurie și lumină" pentru că „nu are ca fundament crucea și o idealizarea a pătimirii, ci se fundamentează pe Înviere ca transcendere a pătimirii Crucii".

Sfânta Euharistie ne duce la Golgota nu pentru a rămâne acolo, ci pentru a putea fi conduși prin cruce spre slava pururea strălucitoare a Împărăției lui Dumnezeu. Credința ortodoxă este o depășire a mântuirii utopice „fără cruce" și a naufragiului existențial al crucii „fără Înviere".

Participarea noastră la Învierea lui Hristos prin Taina Bisericii este, pe de o parte, o abolire tangibilă a oricărei perspective utopice asupra „căilor largi" și a falselor paradise ale plăcerii fără margini și, pe de altă parte, o transcendere definitivă a închiderii fără speranță într-o negativitate presupus insurmontabilă, de vreme ce Crucea lui Hristos dă naștere Învierii, „fericirii fără sfârșit", „bucuriei slavei veșnice".

Zdrobirea morții prin Crucea și Învierea Mântuitorului ne ridică viața la esența ei divino-umană și la destinul ei ceresc.

În Hristos, cunoaștem și experimentăm faptul că viețuirea prezentă nu este toată viața noastră, că moartea biologică nu reprezintă finalul și anularea existenței noastre. Granițele biologice ale vieții nu îi definesc adevărul. Până la urmă, înțelesul vieții ca „o călătorie ireversibilă spre moarte" duce la impasuri existențiale, la depresie și nihilism, la indiferență față de ceea ce contează cu adevărat în viață. Știința și progresul financiar sau social sunt incapabile să ofere o rezolvare esențială și o cale de ieșire. Creștinii sunt „cei ce au speranță", cei ce așteaptă Împărăția Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh care va să vină ca pe o realitate finală, ca deplinătate a vieții și cunoașterii, ca bucurie împlinită, nu doar pentru generațiile viitoare, ci pentru tot neamul omenesc de la începuturi și până la

sfârșitul veacurilor.

Această perspectivă asupra istoriei și veșniciei, caracterul resurecțional al credinței, etosului și culturii Ortodoxiei, faptul incontestabil că marea minune a Adevărului se revelează doar „celor care se închină cu credință tainei”, suntem chemați să le propovăduim astăzi într-o civilizație care respinge transcendentul și în contextul diminuării identității spirituale a existenței umane.

Slăvind în psalmi și în imne și în cântări duhovnicești pe Domnul cel înviat din morți și care a dăruit tuturor viața veșnică și luând parte cu bucurie la „sărbătoarea comună a tuturor”, ne rugăm atotputernicului, atotînțeleptului și atotmilostivului Ziditor și Izbăvitor a toate să împace lumea, să dăruiască neamului omenesc toate darurile Sale ce sunt spre mântuire, pentru a-i cânta și binecuvânta preacinstitul și de mare cuviință numele Său, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Fanar, Sfintele Paști 2023

Fierbinte rugător pentru voi toți către Hristos cel Înviat,

† Bartolomeu al Constantinopolului

Foto credit: Patriarhia Ecumenică / Nikos Papachristou

basilica.ro